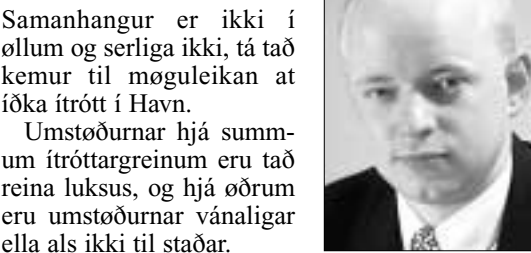

VIÐMERKINGAR

Rennibreytin má koma

Michael Jensen

3 fótbóltsvallir og eingin rennibreyt

Samanhangur er ikki í øllum og serliga ikki, tá tað kemur til møguleikan at iðka ítrótt í Havn. Umstøðurnar hjá summ-um ítróttargreinum eru tað reina luksus, og hjá øðrum eru umstøðurnar vánaligar ella als ikki til staðar.

Tað er ikki altíð so lætt at skilja imillum lobbyistar, politikkarar, feløg og Tórs-havnar Býráð, tí ofta eru hetta tey somu fólkiní, sum sita báðu megin borðið. Kanska er hetta orsøkin til, at rennibreytin ikki er stungin út í kortið enn. Kanska geva rennibreytir ikki líka nógvar atkvøður, sum fótbólturnin gevur, og tí er eingin rennibreyt komin

enn.

Okkara góði Gundadalur er "proppaður" við 3 fót-bóltsvallum, 1 tennisvølli, 1 badmintonhøll, 2 stórum ítróttarhøllum og 1 svimji-hyli, og uttanfyri býin liggur eisini l golfvøllur. Ein høvuðsstaður við so nógvum møguleikum eigur at gera sítt til, at ein renni-breyt eisini kann sleppa upp í part, tí tað kann ikki vera rætt, at vit skulu hava so nógvar fótbóltsvallir og onga rennibreyt.

Skúlborn og rennibreytin Rennibreytin skal verða til okkum øll. Skúlaborð, motiøns-rennarar, Bragðið og havnafólk sum heild. Serliga er tað áhugavert fyri skúlaborðini, at tilber at renna undir betri um-

støðum enn í dag, har tey fyri ein stóran part noyðast út í ferðsluna at renna.

Skúlarnir vísa ivaleyst eisini rennibreytini áhuga, og hetta kann tí eisini verða við til at menna um áhugan fyri renning í sini heild.

Ætlanin við breytini er væl saktans, at hon skal nýtast so nógv sum gjørligt. Tí er umráðandi at skúlarnir eisini sleppa uppí part hesum viðvíkjandi.

Rennibreytin verður óiv-

að veruleiki um nøkur ár, men vit skulu so eisini ígjøgnum eina proces sum eitur, "hvør skal sleppa at renna har og nær". Í hesum sambandi er umráðandi, at hetta verður samskipað við manér.

Kanska áttu havnafólk at stovna ein grunn, júst á sama hátt sum Poul Mich-elsen gjørði við sínum Tórsvølli, tí so ber alt til.

Tað er umráðandi at vanligi havnamaðurin altíð kann fáa atgongd til rennibreytina.

Gundadalur - eitt prima øki Rennibreytin má liggja í Gundadali ella nærhendis,

Læknaváttan til sjófólk

Dan R. Petersen
Fuglafjørð

Áðrenn sjómenn mynstra, skulu teir hava eina lækna-váttan. Hetta er bæði rætt og rimiligt. Í samband við hetta skulu teir útfylla eitt skjal, har spurt verður um sjúkurl og brek hjá viðkomandi gjøgnum tíðirnar. Hetta er eisini rætt og rimi-ligt, um læknaváttanin kemur í rættar hendur og bara har.

Men í síðsta teigi, áðrenn sjómaðurin skrivur undir, stendur hesin naski tekst-urin. "*Undirritaði gevur við hesum samtykki til, at*

upplýsingar um fyrrver-andi sjúkurl kunnu fáast frá læknum, sjúkráhúsum, øðrum viðgerðarstovnum og almennum myndug-leikum"

Tað stendur onki í skjal-inum um, hvør fær hesa

blankoheimild. Á høvðin-um á læknaváttanini stend-ur **Sjóvinnufyrisitingin**, so man kan ganga út frá, at alt starvsfólkið har, frá Jørgen Niclassen og Kaj P. Mortensen til yngsta kon-tórfólk kunnu sneyta í sjúkrasøguni hjá sjófólki.

Hvør lóg gevur teimum heimild til hetta? Eg spurdi mín egna lækna, um hetta ikki var at ganga fólki ov nær. Tað kundi væl tykjust so, men annars skuldi Pál Weihe hava læknaváttanina. Hugs-i mær, tað er tí, hann er arbeiðsmedisinari. So vilt eg veit, er hann undirgevin heilsumálastýrið. So í

minsta lagi tvey aðalstýrir kunnu søkja sær upplýs-ingar um heilsustøðuna hjá sjófólki, leggja tey í. Heilsustøðan er millum mest persónligu viður-skiftir hjá fólki. Haraftur kemur at mynduleikarnir valla hava rætt at krevja hesa viðgongdu heimild. Eg fari tí at biðja Jørgen Niclassen ella avvarðandi broyta blankettina til læknaváttanina í stundini. Eisini fari eg at heita á Óla Jacobsen fakfelagsformann um, at hava eyguni við, at hetta verður gjørt. Tí sjálvandi skal privatlívið hjá sjófólki verjast sum hjá øllum øðrum.

VIÐMERKINGAR

Góði John S. Myllhamar

Brynhild Thomsen, journalistur

Takk fyri títt lesarabræv í Dimmalætting 25. septem-ber, har tú flíst á yvirlys-ingina til frama fyri rætt-indi teirra samkyndu og mín leiklut í tí sambandi-num, herundir samrøðuna við meg í Útvarpinum 21. september.

Eg eri sera takksom, tí lesarabrævið hjá tær gevur mær høvi at rætta nakrar misskiljingar, sum eg yð-sýniliga eru ikkomnar.

Lat meg byrja við tí, sum eg eisini nam við í Útvarpi-num, at eg altíð fari at stríð-ast fyri rættinum hjá funda-mentalískum muslimum, fundamentalískum krist-um - ja, einhvørjum fundamentalisti - at vera til í Føroyum og eisini at liva so sum hennara sannføring byður henni, um landsins lógir annars verða hildnar og viðkomandi er í landi-num lógliga. Tað merkir, at um fundamentalisturin hev-ur hug at ganga við sløri, lata skeggið grøgva, at tala í tungum ella praktisera hondsálegging, ja, so meini eg avgjørt at hesin serligi livihátturin skal vera loyv-dur. Eg haldi ikki, at onnur eiga at sleppa at blanda seg í livsførsluna hjá funda-mentalistunum.

Á sama hátt meini eg, at aðrir minnilutar, til dømis tey samkyndu, skulu hava rætt at liva sum fræls menn-iskju í Føroyum. Og júst tí samkyndi minnilutin hevur verið forfylgdur í Føroyum, meini eg, at tað hevur stór-an týðning, at hesin bólkur-in fær eina serliga verju ímóti mismuni og sjálvandi sleppur at skráseta seg í parlag. Tey samkyndu eru jú partur av diskriminati-ónsparagraffum í vælvir-k-

Eg gangi inn fyri demo-kra-tið, og sum demokatur fari eg altíð at stríðast fyri, at demokratiíð sleppur at virka. Tað merkir, at eg ongantíð fari at góðtaka, at ein einstakur bólkur við eini serligari sannføring, skal sleppa at taka demo-kra-tiíð frá okkum og seta í gildi átrúnaðarligar lógir ella aðrar formar fyri dikta-ri, eitt nú kommunismu ella fascismu.

So um fundamentalist-iskir muslimar ella funda-mentalískir kristin vilja taka yvir og seta sínar átrúnaðarligu lógir í verk í Føroyum, so eri eg ein av teimum, sum avgjørt ikki

andi demokratium, og tað sanniliga ikki uttan grund.

Stutt sagt, so haldi eg, at uppgávan hjá demokrati-num er at skapa karmarnar fyri eini ørgrynnu av ymiskum meiningum og liviháttum, sum skulu sleppa at vera til. Markið gongur sjálvur slapp framat traðkað verður á onnur individ. Lat meg líka stað-festa, at eg av fullum huga taki undir við revsilógini, sum ikki loyvir bankarán-um, pæðofili ella morði.

Tað er sjálvandi møguligt at gera sum fundamentalist-iskir samfelagsbólkar halda: At lata eina ávís-a kristna tulkning avgera, hvussu lógirnar skulu smíðast í Føroyum. Men so eru Føroyar ikki longur eitt demokrati. So eru Føroyar fullkomiliga farnar burtur frá norðurlendsku demo-kratisku traditiønum, men líkjust heldur londum í Miðeystri, har átrúnaðarlig prinsipp stýra lóggávuni. Hesi átrúnaðarligu prinsipp eru høgt hevjað yvir alt demokratískt kjak, tí her er talan um absoluttar sann-leikar, dikteraðir úr erva.

Eg gangi inn fyri demo-kra-tið virkar, hóast tað neyvan kann sigast at vera eitt framstig fyri demokratiíð, at fundamentalistarnir vórðu bodnir við í stjór-n. Harafturat rokni eg við, at um vit timdu at telja saman, so hava vit í føroysku fjøl-miðlunum sæð nógvur, nógvur ferðir fleiri innlegg av homofobiskum slagi enn innlegg, sum tala sok teirra samkyndu.

Tú leggur meg og hini sum hava skrivað undir yvirlýsingina at siga, at “allir” føroyingar happa tey samkyndu. Nú dugi eg ikki at siga, hvaðani tú hevur hesa upplýsing, men eg

vil sita hendur í favn, men brúki mín demokratiska rætt til at stríðast sum úlvur á skóg fyri demokratinum!

Eg haldi tað vera neyðugt at rætta eina misskiljing hjá tær, John S. Myllhamar. Tá tú leggur Útvarpið undir “kommunistiska atferð”, tí tú ikki sjálvur slapp framat mikrofonini hendan leygar-dagin, so er tað ikki rætt. Framferðarhátturin hjá Út-varpinum er júst ein verja av tí vanliga journalistiska frælsinum, sum er ein av hornasteinunum í demokra-tinum. Einhvør kann ikki koma og krevja at sleppa framat mikrofonini, heldur ikki løgnaður. Tað avgera journalistarnir og teirra leiðarar einsamallir. Og tað merkir jú ikki, at talu- og skrivifrælsið er sett úr gildi. Millum annað hevði tú titt lesarabræv í Dimmalætting og kom við tínarí meining.

Og tá tað snýr seg um homofobiskar meiningar, haldi eg ikki, at tit hava grund til at grenja. Homo-fobarnir hava sín egna landstýrismann, sum hev-ur næstan óavmarkaða at-gongd til fjølmiðlarnar. Tað er fint og visir, at demokra-tiíð virkar, hóast tað neyvan kann sigast at vera eitt framstig fyri demokratiíð, at fundamentalistarnir vórðu bodnir við í stjór-n. Harafturat rokni eg við, at um vit timdu at telja saman, so hava vit í føroysku fjøl-miðlunum sæð nógvur, nógvur ferðir fleiri innlegg av homofobiskum slagi enn innlegg, sum tala sok teirra samkyndu.

Tú leggur meg og hini sum hava skrivað undir yvirlýsingina at siga, at “allir” føroyingar happa tey samkyndu. Nú dugi eg ikki at siga, hvaðani tú hevur hesa upplýsing, men eg

kann siga, at hon sjálvandi er skeiv. Tað, sum eg haraft-urímóti kann siga er, at samkyndir føroyingar hava verið happaðir og vanvirdir í Føroyum og hava eisini ofta verið fyri hatursálopum. Tí hava flestu opnu samkyndir fø-royingar verið noyddir at flyta av landinum fyri at sleppa at liva eina virðiliga tilveru.

Eins og tú kenni eg eisini nógvur føroyingar. Eg kenni nógvur føroyingar, sum sjálvandi ganga inn fyri at veita teimum sam-kyndu teirra sjálvsøgdu rættindi, og sum ongantíð høvdu kunnað hugsað sær at happa ella lagt á sam-kynd fólk. Men tað merkir ikki, at slíkt ikki hendir. Og higartil hevur forfylgingin ikki fingið aðrar avleiðing-ar enn tær, sum tann sam-kynda einsamøll má taka á seg: Nevniliga at flyta av landinum. Tí er tørvur á, at hesin bólkurin verður nevndur í diskriminatiøns-paragraffini, soleiðis sum tey vælvirandi demokrati-ni hava samtykt at gera tað. Annars halda tey, sum happa ella hava hug at sláa tey samkyndu jú, at mynd-ugleikarnir halda tað vera í lagi at bera seg so at ímóti okkara medmenniskjum.

Tú, John S. Myllhamar, gert teg til talsmann fyri, at tad er ein sjúka at vera sam-kyndur. Tú sigur okkum ikki, hvaðani tú hevur hesa “upplýsing”. Men eg kann siga tær, at WHO, alheims-felagsskapurin hjá S.T., ið globalt stríðist imóti sjúk-um, longu fyri mongum ár-um síðani strikaði homo-seksualitet av listanum yvir sjúkurl. Tó kann eg nevna, at áður hava verið fólk, ið halda, at homoseksualitetur er ein sjúka.

Kristiliga Dagblaðið hevði herfyri eina grein um danska nazistalæknan, Carl Værnet, ið helt sum tú, John S. Myllhamar, at homoseksualitetur var ein sjúka. Kristiliga Dagblaðið skrivaði greinina í sam-bandi við, at bókin “Værnet - Den danske SS-læge i Buchenwald” kom út. Nazistalæknin varð head-huntaður av Heinrich Himmler og SS - fyrst til hertiknað Prag, síðani til KZ-leguna, Buchenwald. Himmler var hellsigin av tankanum um tað full-komnu germanskum rasuna og setti øll segl til fyri at útrudda homoseksualitet. í Prag og í Buchenwald framdi Værnet síðani sínar tvingsilsviðgerðir, sum tíð-um endaðu við, at “sjúk-lingarnir” doyðu av “við-gerðini”. “Viðgerðirnar” móti “sjúkuni” virkaðu sum kunnugt ikki, og Himmler og Værnet noydd-ust tungir í huga at viður-kenna, at upp móti 10 pro-sentum av teirra “reinu” rasu vóru homosexu-ell. Mong teirra endaðu sum kunnugt í gassovnunum hjá nazistunum saman við jød-unum.

Í bók síni “Moderniteten og holocaust” skrivur Zyg-munt Baumann, at totaliteri staturin hjá nazistunum »dehumaniseraði« læknar-nar, sum annars eiga at virka FYRI teirra med-menniskjum. Hann skrivur, at samvitska teirra spaku-liga druknaði í totaliterism-uni. Demokratiíð skýggjar sum kunnugt allar formar fyri totaliterismu.

Eg eri sera bilsin av at siggia, at tann forfylging, sum nazistarnir framdu ímóti jødum og homoseks-uellum, ikki hevur lært all-ar føroyingar at humanisma seg vera okkara mentan -ja, eg meini tað. Kortini kann onkur misfata undir-skriftirnar, tí har eru nøvn, sum eru fleirnevnt. Kenni fólk í Føroyum, sum eita Óli Hansen, Finnur Han-sen, Ólavur Olsen, Anna Dam, Heri Joensen og onn-ur nøvn á listanum. Eru hetta eins kenningar, ið skrivað hava undir? Kann illa trúgva tí. Men onkur kann lættliga misfata.

Ein, ið nevnti Eyðun Andreassen hevur eisini meldað seg til. Tú freistast at hugsa, at hetta er okkara

og fríssini framvegis eru einasta gomda leiðin í ein-um nýmótans samfelagi.

Tú nevnr eisini, at sam-kynd kunnu blíva lekt fyri sína sjúku við at koma í kirkju. Er tad soleiðis, at allar sjúkurl kunnu lekjast við at fara í kirkju? Til dømis eisini krabbamein? So má tann logiski konse-kvensurin vera, at tú og tíni ikki fara til lækna, - hatta orðna tit í kirkjuni. Og so ert tú vælsaktans eisini fyri, at vit niðurleggja lands-sjúkrahúsið? Í hesum sam-bandi vil eg vísa á frálíka norska dokumentarfilmin, “«BE - skitne, syndige meg», sum er grundaður á dagbókina hjá kristna og homosexuella Bjørn Eriki, ið tók livið av sær, bara 20 ára gamal. Dagbókin snýr seg um hansara stríð móti sínum homosexuella identi-teti, eftir “góðum ráðum” frá norsku kirkjuni.

Annars nevnr tí nakað, sum ferð eftir ferð verður havt á lofti: At Føroyar er eitt kristið samfelag. Eg kundi hugsað mær at vita, hvat tú ítøkiligt leggur í staðfestingina, “kristið samfelag”. Fyri meg eru Føroyar fyrst av øllum eitt demokratískt samfelag, har meirlutin óivað játtar kristnu trúna. Hetta hava tey sjálvandi allan rætt til og skulu eisini hava allan rætt til framyvir.

Lat meg enda við einum spurningi til tín, John S. Myllhamar: Hvat er tað, heilt ítøkiligt, sum tú og tíni missa, um loftingið sam-tytkir, at tað ikki skal vera loyvt at gera mismun ímóti teimum samkyndu, og at tey samkyndu skulu sleppa at skráseta seg í parlag?

Sosialurin

Sosialurin
Stovnaður: 1927
Ábyrgdarblaðstjóri: Jan Müller
jan@sosialurin.fo
Blaðstjóri: Eirikur Lindenskov
eirikur@sosialurin.fo
Figgjarleiðari: Jákup Mørk
jakup@sosialurin.fo
Tiðindaleiðari: Jústinus
Eidesgaard justinus@sosialurin.fo
Marknaðardeild: lysing@sosialurin.fo
Jonhard Hammer jonhard@sosialurin.fo
Finnbjørg Nattestad
finnbjorg@sosialurin.fo
Anja Weihe anja@sosialurin.fo

Blaðfólk:
Áki Bertholdsen aki@sosialurin.fo
Eyðun Klakstein eydun@sosialurin.fo
Edvard Joensen edvard@sosialurin.fo
e-post: klakvik@sosialurin.fo
Heri á Røggi heri@sosialurin.fo
Ingrid Bjarnastein ingrid@sosialurin.fo
Rúnar Restriup runar@sosialurin.fo
Vilmund Jacobsen vilmund@sosialurin.fo
Solby Eliassen solby@sosialurin.fo
Dagfinn Olsen dagfinn@sosialurin.fo
Ítróttur:
Jákup Mørk jakup@sosialurin.fo
Páll H. Johannesen pall@sosialurin.fo
Myndamenn:
Álvur Haraldsen alvur@sosialurin.fo
Jens Kristian Vang jensk@sosialurin.fo
Finnur Justinussen finnur@sosialurin.fo

Sosialurin í Norðoyggjum:
Postsmoga 231
Nólsøyar Pálsgota 1, 700 Klaksvík
tel. 458686 fax 458687
e-post: klakvik@sosialurin.fo
Sosialurin í Suðuroy:
tel. 375364 fax 375464
tel. 220727
e-post: aki@sosialurin.fo
e-post: dagfinn@sosialurin.fo
Sosialurin í Eysturoy:
Postsmoga 143, Saltangará
tel. 447820 fax 4449520
tel. 225429
e-post: vilmund@sosialurin.fo
Rullandi redaktionin:
tel. 220507
Blaðið verður prentað
mánadag-fríggjadag klokkan 14 ^{oo}
Lýsingar
Freistir:
Týsdagsblaðið
Mán.kl. 10
Frí. kl. 15
Frí. kl. 12
Frí. kl. 12
Mikudagsblaðið
Týs. kl. 10
Mán.kl. 15
Mán.kl. 12
Mán.kl. 12
Hósdagsblaðið
Mik. kl. 10
Týs. kl. 15
Týs. kl. 12
Týs. kl. 12
Fríggjadagsblaðið
Hós.kl. 10
Mik. kl. 15
Mik. kl. 12
Mik. kl. 12
Leygardagsblaðið
Frí. kl. 10
Hós.kl. 15
Hós.kl. 12
Hós.kl. 12
Stórri lýsingar, sum nógv arbeiði stendst av, mugu vera inni í góðari tíð og áðrenn ásettu freistir.
Familhjáplass má umbiðjast í góðari tíð.
Stødd:
Ein heil síða í Sosialinum er 254 mm breið og 346 mm í hædd. Breiddin á einum teigi er 39mm og rúmið millum teigarnar er 4mm.
Innsent tilfar
Fult navn skal vera undir innsendum tilfari. Innsendar greinar, har blaðleiðsl-an ikki er kunnað um bústað og telefonnummar, verða ikki settar í blaðið.